

PULEC

Časopis nejen pro příznivce obojživelníků a plazů.

ročník 1. číslo 4 ISSN 2336-8292

dostupný v pdf na www.herpeta.cz

Obsah:

Průvodce přírodou Milíčovského lesa a okolí	1
Obojživelník a plaz roku 2015	1
Proběhlé akce – Žabí běh	3
Představujeme projekty	4

Původ slova pulec a důvody pro pojmenování časopisu byly uvedeny v prvním čísle. Ve čtvrtém, zimním, čísle se ohlédneme za proběhlým podzimním Žabím během, který ukončil sezónu, slovem i obrázky si pro různou inspiraci ukážeme ještě jednou obojživelníka a plaza roku 2015 a v kalendáři akcí přineseme termíny některých z nich v příštím roce. Novinkou, kterou vydala HERPETA, je Průvodce přírodou Milíčovského lesa a okolí.

Průvodce Přírodou Milíčovského les a okolí

Obojživelníci a plazi jsou součástí průvodce, který vydala HERPETA a který je zaměřen na pražskou Přírodní památku Milíčovský les a rybníky. První z autorů, Petr Petřík, je profesí botanik a mj. autor aktuálního plánu

pěče pro přírodní památku. Tím je zřejmé, že po zoologickém doplnění druhého z autorů, Martina Šandery, průvodce postihuje komplexně přírodní součásti lokality. Následující odstavec je předmluvou průvodce a nejlépe vystihuje, pro koho je brožurka určena.

Jižní Město, tak jak jej známe dnes, je převážně zastavěno panelovými domy, ale zároveň na dosah krátké vycházky jsou zde cenné přírodní lokality. Jednou z takových lokalit je Milíčovský les a okolí. Ucelená a pro veřejnost přístupná forma publikace však pro území Milíčovského lesa dosud chyběla, a proto jsme se rozhodli vyplnit bílé místo touto brožurou. Průvodce je určen všem zájemcům o přírodu a doufáme, že si v něm budou listovat i děti a mládež školou povinná, která je v oblasti Jižního Města velmi početná.

Samozřejmě nešlo na 32 stran brožurky podrobně popsat všechny skupiny organismů a součásti přírody. Obsah průvodce nejlépe přiblíží názvy jednotlivých kapitol: Proč to tu chráníme?, Co tu žije, Jakými změnami prošla zdejší příroda, Jak chránit zdejší přírodu? a Pozorujeme, zaznamenáváme. Poslední kapitola je takovým stručným návodem, jak a co všechno lze pozorovat při návštěvě lokalit a jak a kam svá pozorování zaznamenávat včetně možnosti užití mobilní aplikace. Na závěr jsou uvedeny vzorové otázky a úkoly, jak si každý může zasoutěžit, zpestřit si procházku do přírody a něco nového se dozvědět a naučit.

Průvodce přírodou Milíčovského lesa a okolí byl vydán v rámci projektu Vytvoření pomůcek pro ekologickou výchovu a vzdělávání (EVVO) na příkladu přírodovědně hodnotných lokalit na Jižním Městě, který byl zařazen do Grantového programu v oblasti životního prostředí Městské části Praha 11 pro rok 2015. V rámci zmíněného projektu proběhly i dvě exkurze pro školy a jedna pro veřejnost (textově a obrazově zmíněno v předchozích dvou číslech časopisu Pulec).

Tištěný Průvodce přírodou Milíčovského lesa a okolí lze získat na plánovaných pražských exkurzích HERPETy v roce 2016 nebo po předchozí domluvě v úřední hodiny na úřadu Městské části Praha 11: Ing. Radka Patzenhauerová, odbor životního prostředí, Úřad městské části Praha 11, Vidimova 1324, 149 41 Praha 11, tel.: 267 902 331, patzenhauerovaR@praha11.cz. Elektronická verze v pdf formátu je ke stažení na webu HERPETA, záložka Projekty, Milíčov.

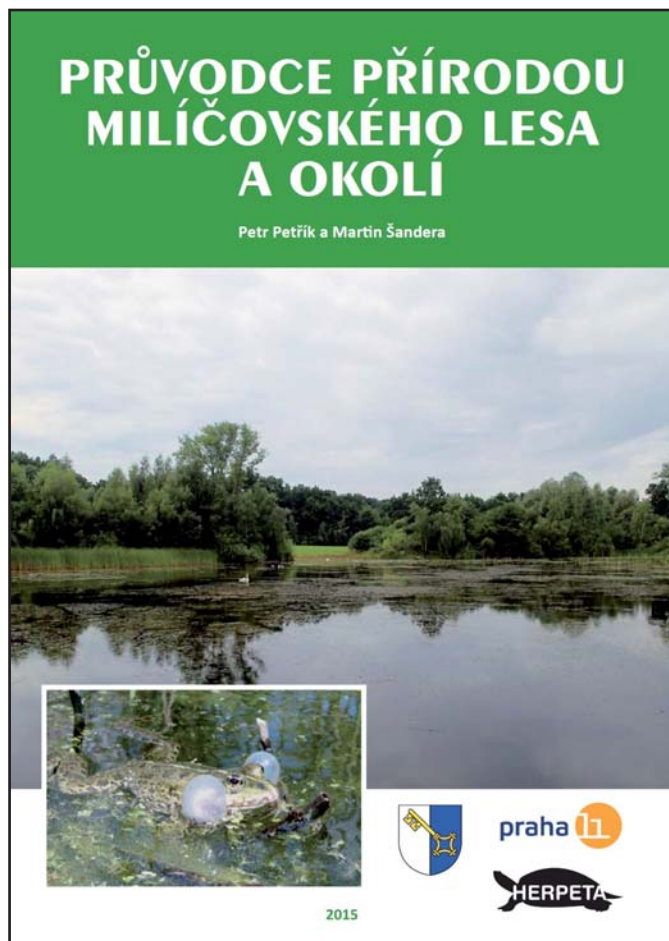
Obojživelník a plaz roku 2015

Rok 2015 se pomalu, ale jistě blíží ke svému konci. Letošní obojživelník a plaz roku předají pomyslnou štafetu dalším reprezentantům pro rok 2016, kteří se již vybírají. Nyní si ještě ukážeme současného obojživelníka roku, **čolka horského**, a plaza roku, **zmiji obecnou**, v různých podobách. Ty mohou být inspirací pro sledování těchto zajímavých druhů v přírodě a zapisování na BioLib nebo BioLog (více např. v minulém čísle), hledání dalších informací v literatuře nebo různou tvořivost. Další inspiraci pro příští rok pak najdete v soutěžích, jejichž výsledky nebo zprávičky z nich jsou uvedeny v následujících rubrikách.

Začneme verši Jany Dvořákové, které složila pro omalovánky „Poznej naše žabky a jejich kamarády“ vydané Muzeem přírody Český ráj. Složila je pro čolka obecného, ale informace sdělené verši platí víceméně i pro čolka horského.

Čolek obecný
Jana Dvořáková

Čolek při svatebním tanci
plave ladně s elegancí.
Jaro mu dá barvy duhy,
zdobné ploutve místo stuhy.
V létě vodu vymění
za pobřežní kamení.
Na souši se radši skrývá,
nenápadně zbarven bývá.

2015

praha 11

Vajíčko čolka horského (v pozadí vajíčka plovatky bahenní, foto: Marcela Lazurková), larva (foto: Martin Šandera), samice na souši, samec ve vodní fázi (foto: Marcela Lazurková) a svlečená svrchní vrstva pokožky (foto: Martin Šandera). Lokalita: Muzeum přírody Český ráj, Prachov.

Samice zmijsky obecné. Lokalita Bludná v Krušných horách.

Mládě zmijsky obecné. Lokalita Lom Hřebečná v Krušných horách.

Jana Dvořáková složila pro výše zmiňované omalovánky také krásnou poučnou básničku o zmiji.

Zmije obecná
Jana Dvořáková

Řeknu vám to radši předem,
i když mám své zuby s jedem,
ať to každý člověk slyší:
nejím lidi, ale myši.
Nežli kousnout, to se ví,
radši zmizím ve křoví.

Další krátkou básničku o zmiji složil doc. Pavel Hlavička na jednom setkání herpetologů a teraristů pořádaném Teraristickou společností Praha. Básnička je trochu lechtivější, spíše nereálná, ale poučná. Takže je zde uvedena, aby neupadla v zapomnění.

Zmije
Pavel Hlavička

Nečůrejte na zmije
neb kousnou vás do pyje.

Proběhlé akce

Žabí běh Martin Šandera

Dne 11. října 2015 Muzeum přírody Český ráj uspořádalo již 16. Žabí běh. Podzimní podoba Žabího běhu je spjata s blížícím se koncem sezóny v muzeu i pro žáby. „Říjen je období, kdy se příroda chystá k zimnímu spánku. I žáby se připravují a postupně vyhledávají vhodná místa, kde by zimu přečkaly.“

Během nedělního odpoledne se postupně začaly u horního konce obce Prachov objevovat „žáby“, účastníci běhu. Malé i velké „žáby“ se nejprve zapsaly u prezence a odhadly si čas, za který překonají kratší trasu nebo delší trasu. V 15 hodin po krátké instruktáži a rozcvičce se 56 „žab“ vydalo na trať běhu. Hojně účasti přispělo určitě slunečné počasí.

Některé malé „žáby“ proběhly či proskákaly kratší trasu opravdu svižně, některé zvolily rozváznější tempo. Podobně i velké „žáby“ na delší trasu. Cílem však bylo zvolit takové tempo, aby výsledný čas v cíli byl co nejméně odlišný od odhadu, který si dotyčný zapsal u prezence. Samozřejmě je teoreticky možné se trefit přesně na vteřinu.

Okamžiky před startem podzimního Žabího běhu v Prachově, který se konal 11. října 2016.

Foto: Petr Lazurko a Marcela Lazurková.

Celou trasu s žabím doplňkem nebo v žabím převleku absolvovalo 17 účastníků a byli za to odměněni. Na kratší trase, která měřila 1,79 km, měl nejpřesnější odhad a cílový čas Filip Podlipný (rozdíl 6 vteřin), Vilém Juřenčák byl těsně o jednu vteřinu druhý a třetí Michal Vejvoda měl rozdíl pouhých 11 vteřin. Na delší trase měřící 6,97 km měl nejmenší rozdíl Martin Pešta (2 vteřiny), pak Pavel Juřenčák (6 vteřin) a Michal Vejvoda (20 vteřin).

Doběh do cíle Žabího běhu a ocenění účastníci v žabím převleku či s žabím doplňkem. Foto: Petr Lazurko.

Blíže o Žabím běhu se můžete dočíst v minulém čísle nebo v propozicích na další ročníky na webu Muzea přírody Český ráj. Nechte se inspirovat Žabím během a uspořádejte shodnou nebo obdobnou akci. Výhodou je, že osvětově můžete působit i na běžce a naopak přírodomilce přimět k pohybu – běhání. V Muzeu přírody Český ráj jsou zavedeny jarní Žabí běh na úvod sezóny a podzimní Žabí běh ke konci sezóny (mysleno hlavně sezóny vegetační a sezóny aktivity pro žáby). Více obrázků si můžete prohlédnout ve fotogaleriích – odkazy na fotogalerie jsou u jednotlivých Žabích běhů na www.mpcr.cz.

Proběhlé soutěže

Fotosoutěž „Vyfoť mě!“ - výsledky

Celý rok jste měli možnost zasílat obrázky přes www.biolib.cz spolu se záznamem o pozorování.

Témata (kategorie) byla: vyfoť obojživelníka roku, - plaza roku, - želvu než ti uteče, - ostatní obojživelníky a plazy ČR. Knižní publikace získávají vylosování ze všech účastníků.

Vylosování byli:

Luboš Švarc – obojživelník roku, čolek horský (záznam 24726)

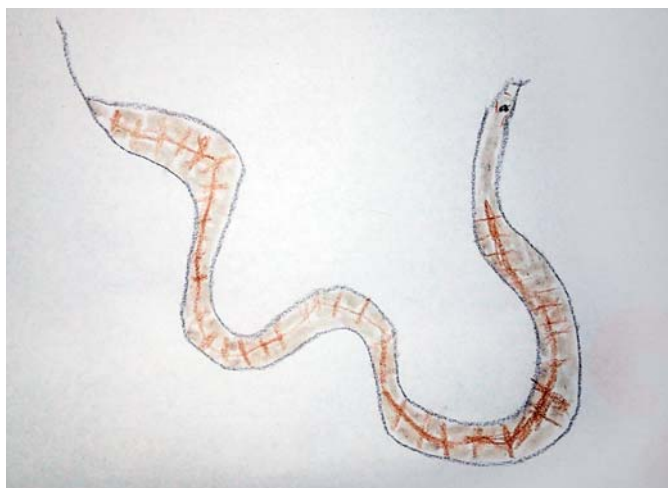
Václav Mikeš – plaz roku, zmije obecná (záznam 25798)

Josef Havlík – želva (záznam 26628)

Roman Janda – ostatní (záznam 27383)

Namaluj obojživelníka nebo plazu roku 2015

Výtvarná soutěž proběhla již v prvním pololetí, avšak uvádíme zde krátkou zmínku jako připomenutí toho, že v příštím roce můžete opět soutěžit a při tom se dozvědět zajímavosti o druzích, které budou obojživelníkem a plazem roku. V roce 2015 přišlo do soutěže přes 400 prací od účastníků nejmenších až po dospělé. Výsledky naleznete na: <http://www.mpcr.cz/akce-pro-verejnost/souteze/>

Zmije obecná, autor: Jan Šandera, 6 let.

Představujeme projekty

Tentokrát rařazujeme díky iniciativě Vladislava Jirouška upoutávku na zahraniční projekt v Indonésii. Avšak projektu se účastní i zástupci z České republiky. Níže uvedený text je převzat z webu Zoo Brno.

Kura Kura – želvy v ohrožení

Vzdělávací a záchrané centrum na ostrově Nusa Penida
Krutý osud želv oslovil i Unii českých a slovenských zoo. Ta společně se Zoo Brno a s indonéskou neziskovou organizací vytvořila projekt, jehož cílem je zřídit vzdělávací centrum pro domorodce i turisty a návštěvníky ostrova Nusa Penida, ležícího poblíž ostrova Bali v Indonésii. Centrum Kura Kura (indonésky „Zachraň želvu!“) bude upozorňovat na nebezpečí, které hrozí sladkovodním i mořským želvám, jedné z neohroženějších skupin indonéské fauny. Při centru vznikne i záchraná stanice pro želvy zabavené nelegálním obchodníkům a Kura Kura se postupně promění ve středisko integrace ochranných aktivit ve prospěch želv, jejich životního prostředí a indonéské přírody vůbec.

Další informace na facebooku KURA KURA.

Bazény pro želvy a obytná budova. Foto: Vladislav Jiroušek.

Slavností otevření s místní generalitou v roce 2009 (licence a plný provoz však díky byrokracií až v roce 2014). Foto: archiv Vladislava Jirouška.

Kalendář akcí

POZVÁNKA NA AKCE V ROCE 2016:

- 12. 3. **Žabí běh ve Velkých Popovicích**
- 13. 3. **Žabí běh - jarní**
Prachov
- 18. – 24. 4. **Výstava ocasatých obojživelníků**
ve Stanici přírodovědců DDM hl. m. Prahy
- 22. – 24. 4. **3. seminář „Želva bahenní v ČR“ společně s konferencí České herpetologické společnosti**
Lanžhot

Více akcí v kalendáři na www.mpcr.cz nebo na www.herpeta.cz

Předplatné

Předplatte si tištěné verze časopisu Pulec (čtvrtletník) a časopisu HERPETA (odborný časopis, 1x ročně) za 200 Kč/rok. Automaticky se stanete přidruženými členy organizace HERPETA a budete dostávat pozvánky na exkurze a další akce HERPETY a spolupracujících organizací.

Grafika a tisk předplacených a ukázkových výtisků: Tiskárna F-PRINT Krchleby

Foto: Martin Šandera není-li uvedeno jinak

Fotogalerie obrázků z akcí: <http://herpeta.rajce.idnes.cz/>

Vydavatel: HERPETA – Česká asociace pro ochranu a výzkum obojživelníků a plazů, Šjpková 1866/12, 142 00 Praha 4 Krč, ve spolupráci s Muzeem přírody Český ráj

www.herpeta.cz

